

Zmiana rozporządzenia w sprawie badań lekarskich pracowników '20

Dr n.med. Tomasz Gajewski
Konsultant Wojewódzki ds. Medycyny Pracy (Woj. Lubuskie)

Dotychczasowe przepisy

- ▶ Rozporządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 30 maja 1996 r. w sprawie przeprowadzania badań lekarskich pracowników, zakresu profilaktycznej opieki zdrowotnej nad pracownikami oraz orzeczeń lekarskich wydawanych do celów przewidzianych w Kodeksie pracy (Dz. U. z 2016 r. poz. 2067)

▶ Zmiana rozporządzenia w sprawie badań lekarskich pracowników 2020

Koncepcja zmian

- ▶ Pierwsze prace nad projektem nowelizacji Załącznika nr I rozpoczęto w latach **2004-2005** w ramach projektu „MATRA – redefinicja odpowiedzialności Ministerstwa Zdrowia za opiekę zdrowotną nad pracującymi w Polsce”. W ramach ww. projektu, eksperci z Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi (IMP) i wojewódzkich ośrodków medycyny pracy (womp) wraz z holenderskim Konsorcjum Interaction in Health, grupującego ekspertów z Holandii (pracujących bądź współpracujących m.in. z Coronel Institute Uniwersytetu w Amsterdamie), a także z Niemiec i Szwecji, przygotowali pierwszą wersję projektu obejmującą między innymi nowe czynniki szkodliwe i uciążliwe dla zdrowia występujące w środowisku pracy. Niestety nie udało się go wówczas znowelizować.
- ▶ W **2008** r. Walne Zgromadzenie Delegatów Polskiego Towarzystwa Medycyny Pracy (PTMP) podjęło uchwałę, która zobowiązywała Zarząd Główny PTMP do kontynuowania prac nad nowelizacją „Wskazówek metodycznych do badań profilaktycznych...” z uwzględnieniem kierunku medycyny opartej na faktach, zwiększenia kompetencji lekarzy medycyny pracy i wykonywania konsultacji specjalistycznych w sytuacji wątpliwości orzeczniczych.
- ▶ W **2010** r. Konsultant krajowy dr n.med. Ewa Wągrowska-Koski powołała zespół ekspertów do opracowania nowego Załącznika nr I. W skład zespołu weszli wówczas: lek. Paweł Wdówick, prof. dr hab. med. Jolanta Walusiak-Skorupa, lek. Joanna Dobrowolska. W pracach uwzględniono materiały opracowane w ramach projektu MATRA i wykorzystano doświadczenia wybranych krajów UE. Pierwsze efekty prac zaprezentowano na Dniach Medycyny Pracy w 2011 r. w Spale.

... **więcej tutaj:** <http://ptmp.org.pl/informacja-na-temat-postepu-prac-nad-nowelizacja-zalacznika-nr-I-do-rozporzadzenia-ministra-zdrowia-i-opieki-spolesczonej-z-dnia-30-maja-1996-r-w-sprawie-przeprowadzania-badan-lekarskich-pracownikow-z/>

(Dr Paweł Wdówick)

- ▶ Zmiana rozporządzenia w sprawie badań lekarskich pracowników 2020

Koncepcja zmian

- ▶ Przyjęto szereg założeń, m.in. że zał. obejmie swoim zakresem panel diagnostyczny ukierunkowany na choroby pośrednio związane z pracą o przyczynach wieloczynnikowych, w tym związanych z czynnikami narażenia czy uciążliwościami środowiska pracy, takich jak choroby układu krążenia i cukrzyca.
- ▶ Równoległe do prac nad Załącznikiem zostały zmienione programy specjalizacji z zakresu medycyny pracy między innymi w kierunku wzmocnienia kompetencji lekarzy specjalistów medycyny pracy w obszarze diagnostyki narządu wzroku, słuchu i równowagi, a także układu nerwowego.
- ▶ W **2016** r. Ministerstwo Zdrowia zleciło Instytutowi Medycyny Pracy w Łodzi przygotowanie, we współpracy z interesariuszami, założeń do zmian w systemie służby medycyny pracy.

... **więcej tutaj:** <http://ptmp.org.pl/informacja-na-temat-postepu-prac-nad-nowelizacja-zalacznika-nr-I-do-rozporzadzenia-ministra-zdrowia-i-opieki-spolesczonej-z-dnia-30-maja-1996-r-w-sprawie-przeprowadzania-badan-lekarskich-pracownikow-z/>

(Dr Paweł Wdówick)

- ▶ Zmiana rozporządzenia w sprawie badań lekarskich pracowników 2020

Cel zmian (nowe szanse)

- ▶ zwiększenie dostępności do świadczeń z zakresu medycyny pracy;
- ▶ lepsze wykorzystanie czasu poświęcanego na badanie lekarskie;
- ▶ większe możliwości tworzenia gabinetów lekarskich/jednostek podstawowych smp przy dużych zakładach pracy – zgodnie z koncepcją Basic OHS opracowaną przez WHO/ILO/ICOH;
- ▶ pełniejsze wykorzystanie kompetencji lekarzy medycyny pracy – zgodnie z koncepcją Basic OHS opracowaną przez WHO/ILO/ICOH;
- ▶ lepsze wykorzystanie kompetencji lekarzy konsultujących (okulistów, otolaryngologów, neurologów);
- ▶ większe możliwości tworzenia podmiotów leczniczych skoncentrowanych na opiece profilaktycznej nad pracownikami – zgodnie z koncepcją Basic OHS opracowaną przez WHO/ILO/ICOH;
- ▶ większe możliwości wykrycia chorób układu krążenia i cukrzycy.

... **więcej tutaj:** <http://ptmp.org.pl/informacja-na-temat-postepu-prac-nad-nowelizacja-zalacznika-nr-1-do-rozporzadzenia-ministra-zdrowia-i-opieki-spolecznej-z-dnia-30-maja-1996-r-w-sprawie-przeprowadzania-badan-lekarskich-pracownikow-z/>

(Dr Paweł Wdówik)

- ▶ Zmiana rozporządzenia w sprawie badań lekarskich pracowników 2020

Nowe przepisy

- ▶ Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 12 listopada 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie przeprowadzania badań lekarskich pracowników, zakresu profilaktycznej opieki zdrowotnej nad pracownikami oraz orzeczeń lekarskich wydawanych do celów przewidzianych w Kodeksie pracy (Dz. U. z 2020 r. poz. 2131)

Data ogłoszenia: 01/12/2020

Data wejścia w życie: 16/12/2020

- ▶ Zmiana rozporządzenia w sprawie badań lekarskich pracowników 2020

Nowe przepisy

§ 1

- ▶ 1) w § 2 w ust. 2 po wyrazach "specjalistyczne badania konsultacyjne" dodaje się przecinek oraz wyrazy "**w zależności od wskazań**", w szczególności: otolaryngologiczne, neurologiczne, okulistyczne, dermatologiczne, alergologiczne lub psychologiczne, ";
- ▶ 2) załącznik nr 1 do rozporządzenia otrzymał brzmienie określone w załączniku do nowego rozporządzenia.

▶ Zmiana rozporządzenia w sprawie badań lekarskich pracowników 2020

Nowe przepisy

§ 2

- ▶ 1. Do badań profilaktycznych oraz postępowań w sprawie wydania orzeczenia lekarskiego wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia stosuje się przepisy rozporządzenia zmienianego w § 1, przy czym czynności wykonane przed tym dniem zachowują ważność.
- ▶ 2. Orzeczenia lekarskie wydane na podstawie rozporządzenia zmienianego w § 1 zachowują ważność przez okres, na jaki zostały wydane

▶ Zmiana rozporządzenia w sprawie badań lekarskich pracowników 2020

Nowe przepisy

Słownik:

- 1) badanie lekarskie - oznacza badanie wykonane przez lekarza uprawnionego do badań, o których mowa w art. 229 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy;
- 2) rtg klatki piersiowej - oznacza zdjęcia pełnowymiarowe, przy czym rtg klatki piersiowej u narażonych na pyły zwłókniające w przypadku zmian wskazujących na rozwój pylicy ocenia się zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Radiogramów Pylic Płuc, wprowadzoną przez Międzynarodową Organizację Pracy;
- 3) spirometria - badanie obejmujące co najmniej pomiar pojemności życiowej (FVC lub VC), natężonej pierwszosekundowej objętości wydechowej (FEV₁) i jej wskaźnika odsetkowego (FEV₁ %VC);
- 4) zakres badania profilaktycznego - oznacza obligatoryjne wykonanie wskazanych badań dodatkowych i konsultacji specjalistycznych **po potwierdzeniu** istotnego wpływu czynnika szkodliwego lub uciążliwego na zdrowie po dokonanej ocenie zagrożeń dla zdrowia i życia pracownika występujących na stanowisku pracy (m.in. na podstawie oceny ryzyka zawodowego).

- ▶ Zmiana rozporządzenia w sprawie badań lekarskich pracowników 2020

Zapisy NIE zmienione

- ▶ § 2. 4. Lekarz przeprowadzający badania profilaktyczne korzysta z zaleceń dotyczących postępowania lekarskiego w stosunku do pracowników poddanych określonym narażeniom, upowszechnianych przez instytuty badawcze w dziedzinie medycyny pracy, a w odniesieniu do osób zatrudnionych w transporcie kolejowym także przez Centrum Naukowe Medycyny Kolejowej.

http://www.imp.lodz.pl/home_pl/offert/edu_courses/wytyczne/wytyczne_mp/

The screenshot shows the website of the Institute of Occupational Medicine (IMP) in Lodz. The page is titled "Instytut Medycyny Pracy im. Prof. J. Nofera". The main content area contains a notice regarding the implementation of preventive measures for workers in the presence of COVID-19, dated 12.03.2020. The notice is in Polish and discusses the implementation of preventive measures for workers in the presence of COVID-19. The page also features a sidebar with recommendations and a search bar.

Zapisy NIE zmienione

- + **kierowanie się aktualną wiedzą medyczną** (Ustawa o zawodzie lekarza, Kodeks Etyki Lekarskiej) – korzystanie z zaleceń towarzystw naukowych i publikowanych w pismach fachowych
 - <http://ptmp.org.pl/>
 - <http://medpr.imp.lodz.pl/Kryteria-zdrowotne-i-zakres-badan-profilaktycznych-dla-wybranych-rodzajow-prac-i,100704,0,1.html>

The screenshot shows the website of the Polish Society of Occupational Medicine (PTMP). The main navigation bar includes: O TOWARZYSTWIE, AKTUALNOŚCI, DO PISANIA, PROJEKT PMP, CHOROBY ZAWODOWE, WYTYCZNE, ILLA CZŁONKÓW ZU. The 'Aktualności' section features a headline: 'Zmiana rozporządzenia w sprawie badań lekarskich pracowników 2020'. Below it, there is a sub-headline: 'Kryteria zdrowotne i zakres badań profilaktycznych dla wybranych rodzajów prac i czynników narażenia – wytyczne Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi'. The article is dated 14 grudnia 2020 r. and lists authors: Marcin Rybacki, Marta Wiśniewska, Paweł Widowski, Andrzej Marciniewicz, Alicja Pas-Wyroślak, Mariola Sliwińska-Kowalska, and Jolanta Walusiak-Skonup. A PDF icon is visible at the bottom right of the article preview.

- ▶ Zmiana rozporządzenia w sprawie badań lekarskich pracowników 2020

Zapisy NIE zmienione

Bez zmian także:

- ▶ § 2.2. Lekarz przeprowadzający badanie profilaktyczne może poszerzyć jego zakres o dodatkowe specjalistyczne badania konsultacyjne oraz badania dodatkowe, a także wyznaczyć krótszy termin następnego badania, niż to określono we wskazówkach metodycznych, jeżeli stwierdzi, że jest to niezbędne dla prawidłowej oceny stanu zdrowia osoby przyjmowanej do pracy lub pracownika
 - ▶ Dokumentacja medyczna
 - ▶ Uprawnienia lekarzy
 - ▶ Tryb odwoławczy
 - ▶ Kontrole wykonywanych badań
- ▶ Zmiana rozporządzenia w sprawie badań lekarskich pracowników 2020

Nowe przepisy

Dotychczas:

Lp.	Czynnik szkodliwy lub uciążliwy	Badania wstępne		Badania okresowe		Częstotliwość badań	Ostatnie badanie okresowe		Narządy (układy) krytyczne	Uwagi
		lekarskie	pomocnicze	lekarskie	pomocnicze		lekarskie	pomocnicze		
1	Hałas	ogólne; otolaryngologiczne	audiometryczne tonalne w zakresie 125–8000 Hz (przewodnictwo powietrzne i kostne); inne w zależności od wskazań	ogólne; otolaryngologiczne	Audiometryczne tonalne w zakresie 125–8000 Hz (przewodnictwo powietrzne i kostne)	ogólne co 4 lata; otolaryngologiczne i audiometryczne przez pierwsze 3 lata pracy w hałasie – co rok, następnie co 3 lata	ogólne; otolaryngologiczne	Audiometryczne tonalne w zakresie 125–8000 Hz (przewodnictwo powietrzne i kostne)	narząd słuchu	1. W razie ujawnienia w okresowym badaniu audiometrycznym ubytków słuchu charakterystycznych dla znaczącej dynamiki rozwoju, częstotliwość badań audiometrycznych należy zwiększyć, skracając przerwę między kolejnymi testami do 1 roku lub 6 miesięcy. 2. W razie narażenia na hałas impulsowy albo na hałas, którego równoważny poziom dźwięku przekracza stale lub często 110 dB (A), badanie audiometryczne należy przeprowadzać nie rzadziej niż raz w roku

Obecnie:

Lp.	Czynnik niebezpieczny, szkodliwy lub uciążliwy	Zakres badań profilaktycznych	Częstotliwość badań profilaktycznych
I Czynniki fizyczne			
1	Hałas	Badanie lekarskie, badanie otoskopowe i akumetryczne; audiometria tonalna (badanie przewodnictwa powietrznego dla częstotliwości 0,5-8 kHz) obowiązkowa przy hałasie o poziomie $L_{p,sh} \geq 80$ dB	Co 1 rok przez pierwsze 3 lata narażenia, następnie co 3 lata

► Zmiana rozporządzenia w sprawie badań lekarskich pracowników 2020

Nowe przepisy

Lp.	Czynnik niebezpieczny, szkodliwy lub uciążliwy	Zakres badań profilaktycznych	Częstotliwość badań profilaktycznych
I Czynniki fizyczne			
5	Promieniowanie jonizujące	Badanie lekarskie, morfologia krwi z rozmazem, retikulocyty; w badaniu narządu wzroku - ocena ostrości widzenia, ocena zdolności rozpoznawania barw, ocena widzenia przestrzennego, ocena pola widzenia, ocena dna oka, ocena przepierności soczewek	Pracownicy zakwalifikowani do kategorii A - co 1 rok, do kategorii B - co 3 lata
IV Czynniki biologiczne			
1	Wirus zapalenia wątroby - typ B (HBV)	Badanie lekarskie z wywiadem ukierunkowanym na szczepienie ochronne, ALT, AST, przeciwciała anti-HBc total; po przypadkowej ekspozycji na materiał potencjalnie zakaźny badania serologiczne zależne od aktualnych wytycznych postępowania poekspozycyjnego	Co 2-4 lata, przeciwciała anti-HBc total w badaniu wstępnym, a następnie badania serologiczne w zależności od wskazań
7	Wirus kleszczowego zapalenia mózgu (wirus KZM)	Badanie lekarskie z wywiadem ukierunkowanym na szczepienie ochronne	Co 2-3 lata
8	Borrelia burgdorferi	Badanie lekarskie; w badaniach okresowych - badania serologiczne w kierunku boreliozy w przypadku informacji o ukąszeniu przez kleszcza bądź w przypadku zgłaszania objawów nasuwających podejrzenie boreliozy	Co 2-4 lata

► Zmiana rozporządzenia w sprawie badań lekarskich pracowników 2020

Nowe przepisy

Lp.	Czynnik niebezpieczny, szkodliwy lub uciążliwy	Zakres badań profilaktycznych	Częstotliwość badań profilaktycznych
V Inne czynniki			
1	Niekorzystne czynniki psychospołeczne: a) zagrożenia wynikające ze stałego dużego dopływu informacji i gotowości do odpowiedzi	Badanie lekarskie, lipidogram, EKG	Co 2-5 lat
2	Praca związana z obsługą narzędzi, maszyn, urządzeń i poruszających się <u>poza drogami publicznymi</u> pojazdów mechanicznych (takich jak wózki widłowe, kopalniowarki itp.)	Badanie lekarskie ze szczególnym zwróceniem uwagi na badanie akumetryczne, ocenę narządu równowagi, w badaniu narządu wzroku - ocena ostrości widzenia, ocena zdolności rozpoznawania barw, ocena widzenia przestrzennego, ocena pola widzenia (w zależności od wskazań badanie za pomocą perymetru); w każdym przypadku konieczna ocena funkcji organizmu niezbędnych do bezpiecznego obsługiwanie narzędzia, maszyny, urządzenia lub pojazdu mechanicznego	Co 3-4 lata, powyżej 50. r.ż. co 2-3 lata
3	Obsługa monitorów ekranowych	Badanie lekarskie, w badaniu narządu wzroku - ocena ostrości widzenia	Co 5 lat
10	Praca wymagająca stałego i nadmiernego wysiłku głosowego	Badanie lekarskie, ocena wydolności narządu głosu (np. za pomocą wskaźnika niepełnosprawności głosowej) - w przypadku wyniku wskazującego na zmiany patologiczne w narządzie głosu: konsultacja otolaryngologiczna lub foniatryczna z wykonaniem (w zależności od wskazań) wideolaryngostroboskopii	Pierwsze badanie okresowe po 12 miesiącach; następne co 3-5 lat

► Zmiana rozporządzenia w sprawie badań lekarskich pracowników 2020

Nowe przepisy

Lp.	Czynnik niebezpieczny, szkodliwy lub uciążliwy	Zakres badań profilaktycznych	Częstotliwość badań profilaktycznych
V Inne czynniki			
4	Prace wymagające sprawności psychoruchowej (???)	Badanie lekarskie; w zależności od wskazań wykonanie właściwych dla stanowiska testów sprawności psychoruchowej; w każdym przypadku konieczna ocena funkcji organizmu niezbędnych do bezpiecznego wykonywania pracy	Co 1-2 lata, powyżej 50. r.ż. co 1 rok
5	Praca na wysokości	Badanie lekarskie ze szczególnym zwróceniem uwagi na stan i działanie narządu równowagi, badanie akumetryczne, w badaniu narządu wzroku - ocena ostrości widzenia, ocena zdolności rozpoznawania barw, ocena widzenia przestrzennego, ocena pola widzenia (w zależności od wskazań badanie za pomocą perymetru); oznaczenie poziomu glukozy we krwi	Do 25. r.ż. co 3 lata; od 25. do 50. r.ż. co 2-3 lata, powyżej 50. r.ż. co 1-2 lata
11	Praca na stanowiskach związanych z kierowaniem pojazdami, szkoleniem i egzaminowaniem kierowców	Badanie lekarskie ze szczególnym zwróceniem uwagi na stan i działanie narządu równowagi, badanie akumetryczne, w badaniu narządu wzroku - ocena ostrości widzenia, ocena zdolności rozpoznawania barw, ocena widzenia przestrzennego, ocena pola widzenia (w zależności od wskazań badanie za pomocą perymetru), ocena wrażliwości na ośnienie i widzenia zmiernego; oznaczenie stężenia glukozy we krwi; zakres badań dodatkowych i konsultacji specjalistycznych powinien dodatkowo uwzględniać badania i konsultacje wskazane w przepisach dotyczących kierowania pojazdami	Co 30 miesięcy - 5 lat
12	Praca związana z obsługiwaniem się bronią palną	Badanie lekarskie ze szczególnym zwróceniem uwagi na stan i działanie narządu równowagi, w badaniu narządu wzroku - ocena ostrości widzenia, ocena zdolności rozpoznawania barw, ocena widzenia przestrzennego, ocena pola widzenia (badanie za pomocą perymetru), ocena widzenia zmiernego; zakres badań dodatkowych i konsultacji specjalistycznych powinien dodatkowo uwzględniać badania i konsultacje wskazane w przepisach dotyczących obsługi bronią	Co 5 lat; po 60. r.ż. co 30 miesięcy

► Zmiana rozporządzenia w sprawie badań lekarskich pracowników 2020

„Prace wymagające sprawności ruchowej”

Opinia Konsultant Krajowej w dziedzinie medycyny pracy dr n. med. Ewy Wągrowskiej-Koski (KKMP 2/11 z dnia 15.07.2011r. oraz KKMP 1/12, z dnia 1.02.2012r.)

[dotyczy osób kierujących w ramach obowiązków służbowych pojazdami, do kierowania którymi wymagane jest posiadanie kat B prawa jazdy]

- ▶ „Brak wymogu widzenia stereoskopowego może budzić pewne wątpliwości w kwalifikowaniu omawianej pracy jako wymagającej pełnej sprawności psychoruchowej, gdyż w badaniu psychologicznym upośledzenie tej funkcji może stanowić o negatywnym wyniku tego badania. Nie można jednak zgodzić się ze stwierdzeniem, że opisywany rodzaj pracy (wobec braku wymogu widzenia stereoskopowego) nie spełnia kryterium pracy wymagającej pełnej sprawności psychoruchowej, o której mowa w załączniku nr 1 do Rozporządzenia Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 30 maja 1996 r. w sprawie przeprowadzenia badań lekarskich pracowników, zakresu profilaktycznej opieki zdrowotnej nad pracownikami oraz orzeczeń lekarskich wydawanych do celów przewidzianych w Kodeksie pracy. Podstawowym problemem jest brak definicji „pełnej sprawności psychoruchowej”
- ▶ „... ocena narządu wzroku powinna zostać wyłączona z badań psychologicznych i ograniczona do konsultacji wykonywanej przez lekarza okuliste”
- + Monografia pt.: „Problemy orzecznicze w badaniach profilaktycznych” pod redakcją M.Rybackiego, E. Wągrowskiej-Koski oraz J.Walusiak-Skorupy (IMP w Łodzi, 2009) w rozdziale „Prace wymagające odpowiedniej sprawności organizmu”

- ▶ Zmiana rozporządzenia w sprawie badań lekarskich pracowników 2020

„Prace wymagające sprawności ruchowej”

Opinia Konsultant Krajowej w dziedzinie medycyny pracy dr n. med. Ewy Wągrowskiej-Koski (KKMP 2/11 z dnia 15.07.2011r. oraz KKMP 1/12, z dnia 1.02.2012r.)

„Spośród wyżej wymienionych czynności zawodowych, prace wymagające pełnej sprawności psychoruchowej, o której mowa w załączniku nr 1 (...) to:

- ▶ Kierowcy podlegający Ustawie o transporcie drogowym i osoby kierujące tramwajem
- ▶ Osoby używające samochodu jako narzędzia pracy, niepodlegające ustawie o transporcie drogowym
- ▶ Operatorzy wózków jezdniowych podnośnikowych z mechanicznym napędem podnoszenia (np. wózki widłowe)
- ▶ Operatorzy urządzeń podnośnikowych z mechanizmem podnoszącym towary na wysokość powyżej 1,6 metra, (układnic magazynowych, wysokiego składowania)
- ▶ Operatorzy podnośników, ramp hydraulicznych na wysokości > 1,6 metra, żurawi, dźwigów
- ▶ Operatorzy ciężkiego sprzętu drogowego, budowlanego, robót ziemnych (np. operatorzy koparek, spycharek, walców drogowych)
- ▶ Pracownicy zatrudnieni przy monitoringu prac i urządzeń, dla którego wymagane są szczególne predyspozycje zdrowotne (np. prace przy obsłudze pulpików sterowniczych, sygnalizatorów, w centrach kontroli).

Należy zwrócić uwagę na fakt, że zakwalifikowanie konkretnego rodzaju czynności czy pracy wykonywanej na określonym stanowisku do pracy wymagającej pełnej sprawności psychoruchowej należy do kompetencji lekarza...”

- ▶ Zmiana rozporządzenia w sprawie badań lekarskich pracowników 2020

„Prace wymagające sprawności ruchowej”

Wytyczne dotyczące zakresu i częstotliwości badań profilaktycznych dla wybranych rodzajów prac oraz dotyczące wybranych kryteriów zdrowotnych opracowane przez pracowników IMP im. prof. J. Nofera w Łodzi we współpracy z konsultantem krajowym w dziedzinie medycyny pracy (19.11.2018 r.):

W niniejszym dokumencie, w tabeli nr 1 opisano zakres i częstotliwość badań lekarskich dla szeregu nowych czynników środowiska pracy: fizycznych, chemicznych, biologicznych, a także związanych ze sposobem wykonywania pracy, które nie są ujęte w aktualnie obowiązujących przepisach prawa.

Te ostatnie sprawiły duże trudności interpretacyjne zarówno pracodawcom jak i lekarzom, dlatego uwzględniono m. in. takie pozycje, jak: prace na stanowiskach związanych z kierowaniem pojazdami, prace związane z obsługiwaniem się bronią palną czy związane z obsługą narzędzi, maszyn, urządzeń i poruszających się poza drogami publicznymi pojazdów mechanicznych, wyłączając je z „prac wymagających pełnej sprawności psychoruchowej”, o których mowa w załączniku nr 1 do ww. rozporządzenia.

Za takim podejściem przemawiał także **brak definicji „prac wymagających pełnej sprawności psychoruchowej”** oraz brak standardów dla wykonywania testów sprawności psychoruchowej. Niemniej jednak, o fakcie zaliczenia wykonywanej przez pracownika pracy do prac wymagających pełnej sprawności psychoruchowej decyduje lekarz po dokonaniu dokładnej analizy sposobu wykonywanej pracy oraz występujących na stanowisku pracy czynników szkodliwych i niebezpiecznych dla zdrowia, bądź robi to pracodawca określając w skierowaniu na badanie lekarskie wykonywaną pracę jako „wymagającą pełnej sprawności psychoruchowej”.

- ▶ Zmiana rozporządzenia w sprawie badań lekarskich pracowników 2020

Wytyczne 2018 – c.d.

Wytyczne dotyczące zakresu i częstotliwości badań profilaktycznych dla wybranych rodzajów prac oraz dotyczące wybranych kryteriów zdrowotnych opracowane przez pracowników IMP im. prof. J. Nofera w Łodzi we współpracy z konsultantem krajowym w dziedzinie medycyny pracy (19.11.2018 r.):

„Opracowane kryteria zdrowotne stanowią pewnego rodzaju pomoc w orzecznictwie dotyczącym określania braku bądź istnienia przeciwwskazań zdrowotnych do pracy na wskazanym przez pracodawcę stanowisku. Niemniej jednak, w niektórych przypadkach zaprezentowane wytyczne mogą nie mieć zastosowania, jeśli w wyniku oceny ryzyka zawodowego lekarz przeprowadzający badanie profilaktyczne stwierdzi, że do bezpiecznego wykonywania przez badanego pracownika jednej z umieszczonych w tabeli prac nie jest konieczne spełnienie przedstawionych wymagań zdrowotnych, bądź konieczne jest przyjęcie wyższych kryteriów zdrowotnych.”

- ▶ Zmiana rozporządzenia w sprawie badań lekarskich pracowników 2020

Nowe przepisy

Lp.	Czynnik niebezpieczny, szkodliwy lub uciążliwy	Zakres badań profilaktycznych	Częstotliwość badań profilaktycznych
V Inne czynniki			
13	Inne prace związane z narażeniem na czynnik <u>niebezpieczny</u>	Badanie lekarskie, w każdym przypadku konieczna ocena funkcji organizmu niezbędnych do bezpiecznego wykonywania pracy	Do 25. r.ż. co 3 lata; od 25. r.ż. do 50. r.ż. co 2-3 lata, powyżej 50. r.ż. co 1-2 lata
14	Praca w narażeniu na inny czynnik <u>szkodliwy</u> lub <u>uciążliwy</u>	Badanie lekarskie; badania dodatkowe i konsultacje specjalistyczne - w każdym przypadku konieczna ocena stanu narządów i układów organizmu niezbędnych do bezpiecznego wykonywania pracy	W zależności od aktualnej wiedzy medycznej dotyczącej wpływu czynnika na zdrowie (nie rzadziej jednak niż co 5 lat)
15	Prace na stanowiskach, na których <u>nie występują czynniki niebezpieczne, szkodliwe lub uciążliwe</u>	Badanie lekarskie	Co 5 lat

► Zmiana rozporządzenia w sprawie badań lekarskich pracowników 2020

Nowe przepisy – przygotowanie PJMP w Woj. Lubuskim

Ankieta na temat możliwości kadrowych, organizacyjnych i diagnostycznych. Lubuskich PJMP w kontekście planowanych zmian przepisów w sprawie przeprowadzania badań lekarskich pracowników – czerwiec 2020

- Kompletnych odpowiedzi udzieliło 20 jednostek (głównie większe przychodnie)
- 95% ankietowanych jednostek zatrudniają lekarzy uprawnionych ze specjalizacją z medycyny pracy: I- stopnia (70%) lub 2-stopnia/nową specjalizacją (75%).
20% placówek wspierana jest jeszcze przez lekarzy z symbolem „6” na pieczęci.
- 85% ankietowanych jednostek zatrudnia w pionie medycyny pracy pielęgniarki (40% ze specjalizacją z med. pracy, 60% po kursie kwalifikacyjnym w ochronie zdrowia pracujących), a niektóre jednostki także inny personel przeszkolony w tym obszarze (asystent medyczny)
- Wyposażenie w podstawowy sprzęt diagnostyczny:

Tester ostrości wzroku do dali	Tester ostrości wzroku do bliży	Test widzenia barwnego	Test stereoskopii	Audiometr	spirometr	EKG	Rtg
95 %	85 %	100 %	85 %	90 %	90 %	100 %	55 %

- Dostęp do laboratorium:

Własne laboratorium	Punkt pobrań na miejscu	Punkt pobrań na zewnątrz
15 %	80 %	5 %

► Zmiana rozporządzenia w sprawie badań lekarskich pracowników 2020

Nowe przepisy – przygotowanie PJMP w Woj. Lubuskim

Ankieta na temat możliwości kadrowych, organizacyjnych i diagnostycznych. Lubuskich PJMP w kontekście planowanych zmian przepisów w sprawie przeprowadzania badań lekarskich pracowników – czerwiec 2020

- ▶ Dane z ankiet wskazują na coraz lepsze przygotowanie informatyczne placówek do wykonywania świadczeń z zakresu medycyny pracy. Ciągłe jednak ponad 1/3 jednostek (35%) prowadzi dokumentację medyczną wyłącznie w formie papierowej.
- ▶ Wszystko to wskazuje na duży potencjał ankietowanych jednostek medycyny pracy do wykonywania kompleksowego badania pracownika we własnym zakresie. Obowiązek kierowania na badania specjalistyczne osób ogólnie zdrowych, bez wyraźnych wskazań lekarskich (np. bez stwierdzenia we własnym badaniu wady wzroku, niedosłuchu, zaburzeń równowagi etc.) powoduje czasem istotne utrudnienie organizacyjne, nie przynosząc adekwatnej korzyści informacyjnej, a dodatkowo obciąża niepotrzebnie system opieki zdrowotnej AOS.
- ▶ Generalnie większość ankietowanych jednostek dobrze ocenia swój potencjał organizacyjny, kadrowy i sprzętowy. Niektóre przychodnie obsługują wybrane, duże zakłady pracy w ich siedzibie, pod warunkiem zapewnienia odpowiednich warunków. Dla wielu placówek jednak taka forma udzielania świadczeń wydaje się obecnie niemożliwa do zrealizowania – głównie ze względu na braki kadrowe lekarzy (oddelegowanie lekarza wiązałoby się z brakiem lekarza w ośrodku), zwiększone koszty delegowania pracowników, brak chęci ze strony samych lekarzy

- ▶ Zmiana rozporządzenia w sprawie badań lekarskich pracowników 2020

Nowe przepisy = nowe szanse i możliwości

Przykład jednodniowego stanowiska badania na terenie zakładu pracy:

- ▶ Zmiana rozporządzenia w sprawie badań lekarskich pracowników 2020

Dziękuję za uwagę!

► Zmiana rozporządzenia w sprawie badań lekarskich pracowników 2020